

БЕРЕЗЮК НІНА МИХАЙЛІВНА

Березюк Ніна Михайлівна (9.06.1935, Харків) – український бібліотекознавець, бібліограф. У 1958 р. закінчила бібліотечний факультет Харківського державного інституту культури (ХДІК; нині Харківська державна академія культури, ХДАК). Працювала в Харківській науковій медичній бібліотеці, у бібліотеках вищих навчальних закладів, масових бібліотеках, понад 30 років – в Центральній науковій бібліотеці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У 1962–1969 рр. працювала в Центральній науковій бібліотеці Харківського державного університету (ЦНБ ХДУ, нині ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна) старшим, потім головним бібліотекарем.

У 1969–1975 рр. – директор Будинку вчених, в 1975–1991 рр. – проректор із заочного навчання ХДІК. З 1992 р. – провідний, головний бібліограф ЦНБ ХДУ.

Ніна Михайлівна – автор монографій «Библиотека Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина за 200 лет», «К. И. Рубинский: библиотекарь, библиотековед, библиограф (1860–1930)», «Неизвестный Джунковский: ректор Харьковского университета 1821–1826 гг.», «Вчений і бібліографія». Має понад 160 публікацій у наукових збірниках, часописах «Бібліотечний вісник», «Бібліотечний форум України», «Вісник Книжкової палати», «Вестник БАЕ», «Библиотековедение», «Научные и технические библиотеки». Ініціатор проведення «Читань пам'яті Костянтина Івановича Рубинського».

Н. М. Березюк зробила значний внесок у розвиток національного бібліотекознавства й бібліографії, історії Каразінського університету,

Центральної наукової бібліотеки, висвітила невідомі сторінки життя та діяльності видатних і маловідомих постатей, пов'язаних з Харківським університетом.

Н. М. Березюк – лауреат премії імені К. І. Рубинського (1999), «Відмінник освіти України» (2002), почесний член Всеукраїнського товариства краєзнавців (2005), переможець конкурсу Харківського зонального методичного об'єднання бібліотек ВНЗ III–IV рівнів акредитації «Бібліотекар року – 2010». Отримала відзнаку Української бібліотечної асоціації «За внесок в бібліотекознавство» (2011).

Праці

1. Бібліотечні фонди Харкова в роки другої світової війни. Вип. 2. Доля культурних скарбів України під час другої світової війни: архіви, бібліотеки, музеї / Березюк Н. М. та ін. Київ, 1997. 102 с. (Повернуті імена). Електрон. аналог: URL:

<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/10405>.

2. Бібліотекознавець К. І. Рубинський (1860–1930) : біобібліогр. покажч. Харків, 1998. 68 с. з фот. (Сер.: Видатні постаті в історії Харківського університету). Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/3595/2/Bibliografichni%20pokaghik.pdf>.

3. До аналізу наукової спадщини М. Г. Швалба (1926–1995 рр.) / В. Н. Грамма, Н. М. Березюк, С. Б. Глибицька // Бібліотечний вісник. 1998. № 3. С. 30–34. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6253/2/Do%20analizu%20naukovo.pdf>

4. Бібліотечна освіта в Україні: (сторінки історії) // Бібліотечний вісник. 2000. № 1. С. 32–35. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/3587/2/Bib.%20osvita.pdf>

5. Дочь историка: Ольга Дмитриевна Багaley-Татарина (1889–1942 гг.) // Багаліївські читання в НУА, III. Д. I. Багалій і культура Слобідської України: програма та матеріали, Харків, 6 листоп. 2000 р. Харків, 2000. С. 14–24. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/303/4/doch.pdf>
6. Березюк Н. М., Мільман В. А. Підготовка фахівців у Харківській державній академії культури без відриву від виробництва: іст. огляд // Вісник ХДАК : зб. наук. пр. 2000. Вип. 3. С. 189–201. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/3618/2/Pidgotovka%20fakhi%20vciv.pdf>
7. Дорога длиной в 200 лет: Центр. науч. б-ка Харьк. нац. ун-та им. В. Н. Каразина // Очерки истории вузовских библиотек г. Харькова. Харьков, 2001. С. 20–121. Электрон. аналог: URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/cb0ad8f1-30bb-4c40-9bb8-85a98f81375f/content>
8. Будем помнить : (о судьбе б-ки Харьк. ун-та в годы Великой Отеч. войны) // Библиотекосведение. 2003. № 3. С. 108–112 с фот. Электрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/289/1/budem%20pomnit.pdf>
9. Достойные своего рода : (к семейн. портр. Каразиных) // Universitates = Университеты: наука и просвещение. Харьков, 2003. № 1. С. 58–68 : ил. Электрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/324/1/Dostoinie%20svoeogo%20roda.pdf>
10. Березюк Н. М., Левченко И. Г. Центральной научной библиотеке Харькова – 200 лет // Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии. 2005. № 3. С. 85–90. Электрон. аналог: URL: <http://bit.ly/2dZWocB>
11. Березюк Н. М., Левченко И. Г., Чигринова Р. П. Библиотека Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина за 200 лет.

Харьков, 2006. 390 с. : ил. Электрон. аналог:
URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/daf35230-93c8-4b72-a753-f1fb78ab781a>

12. Неизвестный Джунковский: ректор Харьковского университета 1821–1826 гг. Харьков, 2008. 312 с. : ил. Электрон. аналог:
URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/3765>.

13. Исторические параллели в судьбе двух университетских библиотек [Харькова (ЦНБ) и Одессы] : фрагм. истории // Вісник Одеського національного університету. 2008. Т. 13: Сер. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. Вип. 8. С. 48–56; Під іншою назвою // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2010. № 908 : Сер. : Історія. Вип. 42. С. 312–323. Електрон. аналог:
URL: http://liber.onu.edu.ua/pdf/vestniki/Visnik_bibl_2008.pdf

14. Березюк Н. М., Сєдих В. В. Василь Якович Джунковський – перший каталогознавець в Україні // Вісник Книжкової палати. 2009. № 3. С. 49–51. Електрон. аналог: URL:
<http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/3651/2/Vasil%20Yakovich.pdf>

15. К. И. Рубинский и Л. Б. Хавкина – основоположники Харьковской библиотечной школы : фрагм. истории // Научные и технические библиотеки. 2009. № 5. С. 93–103. Электрон. аналог:
URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/254/1/Rubinski%20i%20Havkina.pdf>

16. К. И. Рубинский: библиотекарь, библиотековед, библиограф (1860–1930). Харьков, 2010. 320 с. : ил. Электрон. аналог:
URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/5418>

17. Петр Иванович Кеппен (1793–1864) – один из первоклассных русских библиографов и разносторонних ученых (к 220-летию со дня рождения) // Бібліотечний форум України. 2013. № 2. С. 42–49. Электрон. аналог:

URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/9401/2/Berezuk_Petr_Ivanovich_Keppen.pdf

18. Невідомий бібліограф: академік І. Срезневський (1812–1880) // Бібліотечна планета. 2013. № 4. С. 27–30. Електрон. аналог: URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/9400/2/Berezuk_Nevidomy_bibliograf.pdf

19. Березюк Н., Соляник А. Покоління фундаторів бібліотечної освіти в Україні : до 110-річчя О. А.Майбороди (1903–1985) // Вісник Книжкової палати. 2013. № 9. С. 36–39 з фот. Електрон. аналог: URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/10396/2/Berezuk_Mai_boroda.pdf

20. Видатний вітчизняний бібліограф Михайло Федорович Комаров (до 170-річчя від дня народження) // Бібліотечний форум України. 2014. № 2. С. 36–41.

21. Березюк Н., Соляник А. Библиотековед Надежда Яковлевна Фридьева: опыт библиогр. исслед. : (к 120-летию со дня рождения) // Научные и технические библиотеки. 2015. № 1. С. 81–96. Электрон. аналог: URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/10318/2/Berezuk_Solikanik.pdf

22. Достойные своего рода (к семейному портрету Каразиных) // В. Н. Каразін. Діалоги у часі й просторі : дослідження і матеріали. Харків, 2015. С. 192–206. Родословная Каразиных. С. [3] вклейки. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/10316>

23. Фридьєва Надія Яківна (до 120-річчя від дня народж) : біобібліогр. покажч. / [упоряд., передм. С. В. Євсеєнко, Н. М. Березюк]. Харків, 2015. 74 с.

24. Журавлева И., Березюк Н. Василий Назарович Каразин (1773–1842), основатель университетской библиотеки : к 210-й годовщине открытия Центр. науч. б-ки Харьк. нац. ун-та им В. Н. Каразина // Бібліотечний форум

України. 2015. С. 61–65. Електрон. аналог:
URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/3ba8442d-2148-4369-8874-1748afcf0dbd>

25. «...С точки зрения библиографии В. П. Бузескул как был, так и остался непревзойденным» // Бібл. форум: історія, теорія і практика. 2016. № 3 (5). С. 38–41.

26. Видатний математик і невідомий бібліограф Дмитро Матвійович Синцов (1867–1946) // Бібл. форум: історія, теорія і практика. 2017. № 2. С. 49–53.

27. Громадянський подвиг ученого-математика : [про бібліогр. діяльність проф. Харків. ун-ту М. О. Тихомандрицького та про укладення ним систематичних каталогів бібліотеки ун-ту у галузі точних наук] // Вісн. Кн. Палати. 2017. № 8. С. 50–52.

28. Джунковський Василь Якович // Бібліотечна енциклопедія Харківщини. Опубл.: 30.05.2017 ; оновлено: 22.06.2020. URL: <https://libenc.korolenko.kharkov.com/istoriia-bibliotechnoi-spravy-kharkivskoho-rehionu/dzhunkovskyi-vasyl-iakovych>

29. Микола Федорович Сумцов – перший бібліограф етнографічної науки в Україні // Вісн. Кн. Палати. 2017. № 2. С. 40–44.

30. Невтомний працівник на бібліографічній «ниві»: академік Дмитро Іванович Багалій / Н. Березюк // Бібл. форум: історія, теорія і практика. 2018. № 1. С. 59–63.

31. Прокопова Валентина Денисівна // Бібліотечна енциклопедія Харківщини. Опубл.: 03.04.2018 ; оновлено: 22.06.2020. URL: <https://libenc.korolenko.kharkov.com/personalii/prokopova-valentina-denysivna>

32. Вчений і бібліографія: XIX – середина XX століття : нариси, бібліографія бібліографії. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 199 с. (Видатні постаті в історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна).

33. Видано в найтяжчі часи // Вісн. Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія». 2024. Вип. 65. С. 258–262. Рец. на кн.: Vasili Nazarovici Karazin: Biobibliografie / Institutul Patrimoniului Cultural ; alcătuitori : Esfir Berkovici, Olga Vovk [et al.]. Chişinău : Lexon-Prim, 2023. 275 p.

Джерела

1. Мохонько В. Г. Жизнь, посвященная Книге! // Библиотековед Нина Михайловна Березюк : биобиблигр. указ. Харьков, 2005. С. 5–9.

2. Мохонько В. Г. Бібліотекознавець Ніна Михайлівна Березюк // Короленківські читання 2005 : матеріали наук.-практ. конф. Харків, 2005. С. 34–38.

3. Кушнарєнко Н., Соляник А. Відомий український дослідник, педагог, бібліограф : [до 75-річчя Н. М. Березюк] // Бібліотечний форум України. 2011. № 1. С. 61–63.

4. Библиотековед и библиограф Нина Михайловна Березюк (к 80-летию со дня рождения) : биобиблиогр. указ. Харьков, 2015. 44 с. : фотоил. (Лауреаты премии имени К. И. Рубинского). Электрон. аналог: URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/10703/2/Nina_Berezuk_pok_agc_hyk_2015.pdf .

Глибицька Світлана Борисівна

Статтю створено 14.04.2016

Оновлено 27.05.2025